

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ ПРОНИКВАНЕ НА АФРИКАНСКАТА ЧУМА ПО
СВИНЕТЕ (АЧС) В ГЕРМАНИЯ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА**

Проф. д-р Бойко Ликов

От изготвеният във Федералния изследователски институт по здравеопазване на животните в Германия анализ на разпространението на АЧС в Грузия, Армения, Азербайджан, Русия, Украйна, Литва и Полша е направен **извода, че епизоотичната ситуация се влошава и рискът от проникване на това заболяване в Германия е от умерен до висок (1)**. Обстановката се усложнява след 2012 г, когато вече има широко разпространение на АЧС в Русия при домашни и диви свине, Украйна (свине в заден двор и диви свине), Беларус (заден двор). В Литва и Полша са засегнати само диви свине близо до границата с Беларус (почти е сигурно, че в Беларус имат проблеми и при дивите свине).

Във връзка със ситуацията в Русия, Украйна, Беларус, Литва и Полша е направена оценка на риска от проникване на АЧС в Германия чрез транспортни средства и пътници. **Рискът от нелегално пренасяне на месо и месни продукти се оценява като висок, от контаминирани превозни средства около главните транспортни магистрали - също висок. Сумарният риск от транспортни средства, нелегално месо и месни продукти се оценява като опасност в смисъл на „най-лош сценарий“.** Рискът от ловен туризъм и внасяне на трофеи се оценява като умерен. Подобна е оценката и за възможността за пренасяне на инфекцията от диви свине (все пак от Германия до границата на Полша с Беларус има няколкостотин километра).

Опасността от проникване на АЧС с месни продукти е документирана през 1985 г, когато **белгийски турист се връща от Португалия с парче колбас (tete presse)** и забравя за него. Когато установява, че е развален го изхвърля на пасище, където се отглеждат свине майки и нерез. Животните заболяват тежко, умират и докато се разбере за какво става въпрос са засегнати още 12 свинеферми. За ликвидиране на заболяването са унищожени 34 000 свине.

На 15.4.2014 г е разпространена информация от Европейската комисия (Директорат Д) за епидемия от **хеморагичната треска Ебола** в Гвинея, Мали, Сиера Леоне и Либерия протичаща много тежко- заболели 158 от тях умрели 101 човека (2).

Заразата се предава чрез контакт на хора с маймуни, антилопи и **консумация на месо от такива животни**. Въпреки, че вносът на месо и месни продукти от въпросните държави е забранен в ЕС, съществува опасност за пренасяне на малки количества от тези продукти с личния багаж на пътниците. В тази връзка се обръща внимание на компетентните власти на летищата да засилят проверките на рискови багажи.

Прогноза за България. От географска гледна точка опасността изглежда доста отдалечена. Би трябвало да се отбележи обаче, че вирусът на АЧС проникна в Грузия от Мадагаскар, намиращ се на повече от 15 000 км, от Северен Кавказ в Русия достигна Мурманск (на Северно море- 5 000 км), Оренбург (на границата с Казахстан- 6 000 км), Литва (3 000 км) и Полша (2,500 км). Изводът е, че разстоянията при разпространението на АЧС не са от голямо значение. Ежегодно стотици хиляди туристи от Русия, Украйна и Беларус посещават България, пристигат предимно във Варна и Бургас (пристанища, летища, хранителни отпадъци). В тези области има свободно отглеждане на източнобалкански свине, а популацията от диви свине в България нараства непрекъснато и в момента е над 70 000 животни.

Източници:

1.Fridrich-Loeffler-Institut, Federal Institute for animal health, Qualitative Risikobewertung zur Einschleppung der Afrikanischen Schweinepest nach Deutschland aus Osteuropa, Risikobewertung/Stand 2.4.2014

2.Bernard Van Goetem, Ebola haemorrhagic fever in Western Africa and illegal imports of fresh meat into the EU, Brussels, Directorate D- Veterinary and International Affairs, SANCO/G2/BP/lp (2014) 1258942